

Rumuz: Çille

GÖNÜL SOFRASI

Gök yarılmış gibi bardaktan boşalırcasına yağmur yağıyor patlayan şimşekler karanlık gökyüzünde damarlanıyordu. Korkudan gözleri büyüyen ahali pencerelerin önünde toplanmış köyün üst tarafından çağılayan gibi akan sele bakıyordu. Bu hengamede herkes susmuş adeta doğanın dili çözülmüş de insanlara sitem ediyor gibiydi.

Hasan Dede'nin torunu yetim Ali dedesine sarılmış narin vücudu kuru yaprak gibi tir tir titiyordu. Ali'nin anne babası, o doğduktan sonra böyle bir sele kapılarak ölmüşlerdi. Bunu bilen Ali ne zaman yağmur yağsa daha fala korkar ürpererek kendisini kapatırdı. Hasan Dede ona hem anne hem de baba olmuştu. O korktuğu zaman dedesi duvardaki kısa sap bağlamasını alır dışarda yağmurun ve şimşeğin sesine aldırmadan türküler söylerdi. Bunu gören Ali'nin korkudan kaskatı kesilmiş bedeni yavaş yavaş çözülür rahatlar yanan kuzinenin başına geçer hayallere dalardı. Ali anne karnındayken babası ona bağlama çalardı. Bundan olsa gerek bağlama onun ruhunun şifası gibiydi. Ne zaman sesini duysa büyülenir, yüreği erir sevgiye doğru akar giderdi. Bunu bildiği için o gece de Hasan Dede bağlamasını duvardan aldı önce şöyle bir sevdi bağrına bastı ve çalışmaktan çatlamış elleriyle tezeneye vurdu. Yavaştan hızlıya ezgiler odanın içinde cem etti. Ali yastığın altından başını kaldırdı. Yüreği güvercin kanadı gibi pır pır ediyordu. Parmak uçlarına dokunarak Hasan Dedesinin karşısına gaz lambasının altına oturdu. Bağlamanın sesi içine işledikçe ne yağmurun cama vuran sesini duyuyor ne de göğü döven şimşeğin sesini umursuyordu. Hasan dede ise davudi sesiyle türküye başlamıştı;

“Derdim çoktur hangisine yanayım?
Derdim çoktur hangisine yanayım?
Yine tazelendi yürek yarası

Ben bu derde nerde derman bulayım?
Meğer dost elinden ola çaresi
Ben bu derde nerde derman bulayım?
Efendim efendim benim efendim”

Türkü bitmiş Ali ise türkü eşliğinde gaz lambasının duvarda oluşturduğu gölgelere bakarak rahatlamış gözleri nerdeyse kapanmıştı. Korku yerini sevgiye, hasretliğe bırakmıştı. Bir zaman sonra yağmur dinmiş şimşekler ise sesini yutmuştu. Doğa susmuş fakat köyün alt girişinden bir ses bir figan değiyordu kulaklara. İnsanlar evlerinden tek tek çıkıyor selin vahametini konuşuyor bir yandan da sese kulak veriyorlardı. Bu ses köyün girişindeki tek katlı kerpiç evde oturan Davut adında ki kırklı yaşlarda birine aitti. Adeta çırpınırcasına yardım istiyor yakarıyordu:

“Yardım edin! Kimse yok mu?”

Herkes birbirine bakıyor kimseden bir hareket görülüyordu. Köylüler fısıltılarla kafa kafaya vermiş bir şeyler konuşuyorlardı. Hasan dede ve torunu Ali

onlara doğru hızlı adımlarla gidip neden sese koşmuyorsunuz diye sorduklarında aldığı cevap karşısında donup kalmıştı:

“Bize ne? Ne hali varsa görsün gavur.” Dedi birisi.

Köylüye göre Davut çok huysuz ve sevimsiz bir adamdı. Kimseyi sevmez kimseye selam vermez adeta herkesten kaçırdı. Aslında önceleri öyle değilmiş. Hatta evi de köyün içindeymiş. Bazı tarla tapan mevzularından ve kişisel tartışmalardan dolayı sürekli Laf atmış bazısı Davut’a. O da karşılık verince birkaç köylü ile kavga etmişler. Bundan dolayı bazı köylülerle anlaşamayınca kendine köyün alt tarafında, girişinde tek katlı kerpiç evi yapmış, o günden sonrada kimseyle görüşmemiş. Ne bir düğüne gitmiş ne bir cenazeye karışmış ne bayram bilmiş ne seyran. Bazılarının etkisiyle de kimse halini hatırlamamış. Herkes onu kötü bellemiş. Hasan Dede köylülere dönüp “Yuh olsun size. Demek kininiz gözünüzü bu kadar kararttı ha!” demiş ve koşmuş sesin geldiği yöne doğru. Torunu Ali de dedesinin peşinden koşmuş. Davut’un evinin oraya vardıklarında gördükleri karşısında dehşete düşmüşler. Sel yığıntılarını evin etrafına yağmış Evin yarısı çamura bulanmış. Davut ise perişan bir halde oradan oraya koşturup duruyor çırpınıyormuş. Ağılını kümesini su ve çamur basmış. Biçare hayvanları kurtarmak için eli ayağına dolaşmış dizlerinin üzerine çökmüş. Hasan Dede Davut’a dokunarak “Yetiştin efendi sakın ol kurtaralım birlikte” demiş. Davut yaşlı gözlerle ayağa kalkmış ve ikisi birlikte yaklaşık bir saat canla başla çalışarak ağıla ve kümese ulaşmışlar. Ulaşmışlar ya ne canlı koyun kalmış ne canlı tavuk civciv. Hepsi telef olmuşlar. Hasan Dede Davut’un kolundan tutup dışarı çıkartmış. İçeri girdiklerinde ne sağlam bir eşya ne sağlıklı bir yiyecek kalmadığını görmüşler. Her şeyini yitirmiş Davut bir anda. Hasan Dede, Davut’u almış torunu Ali ile birlikte evlerinin yolunu tutmuşlar. Bunu gören bazı köylüler Hasan Dede için akılsız falan gibi yorumlar yapmışlar peşlerinden...

Günler ardi ardına birbirini kovalıyormuş. Hasan Dede, Ali ve Davut bir süredir aynı evde yaşıyorlarmış. Davut pek konuşmuyor her gün erkenden selden tarumar olmuş evinin oraya gidiyor akşama kadar dolanıp duruyormuş. Hasan Dede ne zaman bağlamayı eline alsa Davut’un gözleri doluyor acısı gömleğini ıslatıyormuş... Artık ilkbahar kapıyı çalmış. Güneş tüm sıcaklığıyla ovaları, vadileri, dağları kucaklamış. Hasan Dede ile Davut selin enkazını kaldırmışlar. Birlikte daha güvenli bir yer tespit edip oraya ev yapmaya başlamışlar. Her gün gidip birlikte çalışıyorlarmış. Bunu gören, Davut’u sevmeyen bazı köylülerden biri olan Sabri Ağa ve İhsan Dayı ise alaycı bir şekilde gülüp Hasan Dede’ye laf atıp sataşmışlar:

“Ooo! Hasan Emmi iyilik meleği mi oldun sen?”

“Hasan’a bah Hasan’a! Şu Davut mendeburu da amme gıymetliymiş”

“Allah mesut etsin Hasan Dede. Dikkat et sen de onun gibi olma he!” diyorlarmış.

Davut dönüp cevap verecek olmuş lakin Hasan Dede koluna girip sakinleştirmiş. Bu duruma torunu Ali şaşırır mana veremezmiş. Gel zaman git zaman köylü, Davut’un düşmanlarından etkilenmiş ve Hasan Dede ile Ali’yi de dışlamaya başlamışlar. Hasan Dede “Çok yanlış yapıyorsunuz. Kin tutmak,

düşmanlık kötü bir şey” dese de laf dinletemiyormuş. Bu durumu gören Davut ise “Beni bırakın size de zararım dokunuyor. Ben başımın çaresine bakarım” dese de Hasan Dede onu bırakmıyor “Ne zaman ki evin biter birkaç parça eşya tedarik edilir o zaman gidersen” diyormuş...

Bir gece köylü çığlık seslerine uyanmış. Nasıl çıktığını anlamadıkları bir yangın ormanın bir kısmını ve bazı evleri, samanlıkları çevrelemiş. Kaçıp kendini kurtaranlar feryat figan alevlere bakarak çıldırmış gibi yardım arıyorlarmış. Yanan evlerden siyah dumanların arasından çocuk ağlamaları, kadın çığlıkları, yaşlı feryatları, hayvan sesleri birbirine karışmış adeta can pazarı yaşanıyor. Köylünün bir kısmı ormanı, samanlıkları kurtarmaya çalışıyor bir kısmı kendi evindekileri dışarı çıkarmaya çalışıyor. Esen rüzgârın etkisiyle her dakika alevler devleşip insanların gözünün önünü kapatıyor. İşte tam bu dehşet sahnesinde arkalardan birisi koşturup çeşmeye soktuğu battaniyeyi örtünerek alevlere dalıyor elinde bir çocukla çıkıyor. Sonra bir daha dalıyor yaşlı bir ihtiyarı omuzlamış boğulmak üzereyken çıkarıyor. İsten elleri ve yüzü simsiyah olmuş bu kişinin öksürerek battaniyeyi yine çeşmeye sokarken onun Davut olduğu anlaşılmış. Bu can pazarında canı pahasına kendileri için koşturanın Davut’u görenler ne diyeceğini bilememişler. Ondandır cesaret alan iki kişide aynı şekilde Davut’un peşinden koşmuşlar. Davut sayesinde kurtulan köylülerin içerisinde Sabri Ağa’nın ayakları tutmaz yaşlı babası ve küçük kızı ile İhsan Dayı’nın iki ineği de varmış. O gün sabaha kadar zorla söndürmüşler yangını. Söndürmeye söndürmüşler ama birçok ağaçla birlikte altı ev ve iki samanlık da yanmış kül olmuş. Yangın söndürülmüş lakin Davut, hem yorgunluktan hem de dumandan etkilenerek olduğu yere yığılmış. Onun kollarına girip Hasan Dede’nin evine götürmüşler...

Aradan iki gün geçmiş. Davut yavaş yavaş kendisini toparlamış. Sabah kahvaltıya oturmuşlar. Ali merakla sormuş:

“Davut Emmi bazıları sana kötülük yaparken sen niye onlara yardım ettin” demiş.

Davut’un çizgi dudakları belirginleşerek gülümsemiş ve Hasan Dede’ye bakıp:

“Ben sert yapılı bir adamdım. Açıkça söylemek gerekirse kimseyi de pek sevmezdim. Soğuk ve uzaktım herkese karşı ama senin bu Hasan Deden bana öyle bir kapı araladı ki kendimi bambaşka bir yerde buldum. İstersen bu işin sırrını biraz da o anlatsın evlat” dedi.

Hasan Dede tahta kerevete sırtını yaslayarak önce derin bir ah çekti ve cümleleri bala beleyerek şefkatle anlatmaya başladı:

“Bak yavrum. İnsanlar çeşit çeşittir. Kimisinin rengi kimisinin karakteri kimisinin dini, dili farklıdır. Biz herkesi Yaradan’ın kulu bilip ona göre saygı duyarız. Bir gün ben genç bir delikanlıydım. Bizim köyde zengin kötü biri vardı. Bu zengin adam zorla gariban yetim bir oğlanın tarlasını almaya çalıştı. Neyse lafı uzatmayım mahkemeye çağrıldık. Olayı bilen herkes o zengin adama yalancı şahitlik yaptılar. Bir tek ben doğru bildiğimi dedim. Beni dışlamışlardı lakin önemli değildi. Çünkü babam ölmeden önce bana sürekli Pir Hünkâr Hacı Bektaş’tan öğütler verir ve o öğütleri hayat rehberi edinmemi söylerdi:

“Erenler meclisinden ayrılma o mecliste gönül sofrasına otur, o sofraya Hakk'ın sofrasıdır, orada sadece beden değil ruhunda doyar. Oraya ancak dost kapısından girersin” derdi. Ben önce anlamadım ama daha sonra ne demek istediği ayan beyan ortaya çıkmıştı. Haksızlıkla tarla alan o kötü adam ve ona yalancı şahitlik yapanlar bir zaman sonra birbirlerine düştüler. Kavgalar gürültüler birbirlerinin malını mülkünü yağmalamalar derken hepsi de rezil oldular. Eğer ben de onlara uysaydım onlar gibi doğru yoldan sapacaktım. Aynı bunun gibi Davut Emmine bazı köylülerin zıtlaşmaları da bunun gibi. Pirimiz ‘Doğruluk dost kapısıdır’ derken sevgi, hoşgörü, adalet, eşitlik, bilim, tevazu...gibi birçok önemli değeri bize emanet bıraktığını anlıyoruz. İnsan başkalarına kendinde olandan verir. Eğer birinin kalbinde kin, nefret, kötülük varsa başkalarına ancak kinin tohumunu, nefretin kirini ikram eder. Bunları alanların ise ruhu da zehirlenir, gönlü de nefsi de aç kalır doymak bilmez. Ama gönül sofrasına oturan gönül ekmeğini doğrulukla ikram eden canlar başkalarının ruhunu da bu güzel nimetlerle doyurur. Bu öyle güzel bir nimettir ki paylaştıkça tatlanır bölüştükçe çoğalır. İşte bu gönül sofrası ancak Pir Hünkâr Hacı Bektaş'ın öğütlerine uyarsak daim olur. İlk başta Davut Emmine, köylülerde bu sırra erişemediler. Birbirlerine duydukları sevgisizlik ve kötülük acı ve kederle sonuçlandı. Davut Emmine evi yıkıldı hayvanları telef oldu. Belki kendisi de ölebilirdi. Ona rağmen yardıma gitmediler. Ben o gece inandığım doğrular üzerine gittim ve yardımına koştum.” Dedi.

Ali pür dikkat dinliyordu anlatılanı. Araya Davut girdi:

“İşte Hasan Dede'nin anlattığı gibi başladı her şey Ali'm. Ben içimden küfürler sayarken ve bitmiş perişan bir haldeyken deden geldi yüreğime dokundu. Bana öyle bir kapı gösterdi ki o kapı doğrulukla açıldı. O kapı dosta açıldı. O kapıdan içeri bir adım attım şimdi çıkamıyorum. O kapıdan girince gerçek insanı okudum. Ne okudum biliyor musun?

‘Göze nur gönülden gelir’

‘Dil mızraktan, daha derin yaralar’

‘Mürüvvet hoş görme ve affetmektir’

‘Elden gelen her iyiliği, herkese yapınız.’

‘Kendini tanımayan, Yaratan’ı da bilemez.’

‘Düşmanınızın dahi insan olduğunu unutmayınız.’

‘Asalet, duruluk ve doğruluktur.’

‘**Doğruluk dost kapısıdır.**’ İşte ben bunları Hünkârımızdan okurken aslında olması gereken kendimi okudum. Doğru ve doğruluk dost kapısıymış. Bu işin hikmeti de buymuş ya anladın mı şimdi? Bu kapıdan girince gönül sofrası beni karşıladı. O sofrada kendime geldim. Ondandır dolayı yangın günü canla başla insanları kurtarmaya can attım.” Dedi. Ali çok etkilenmişti bu sohbetten. Hasan Dede duvardan bağlamasını aldı tam çalacaktı ki kapı çalındı. Üçü birden kapıyı açıp baktılar. Dışarıda Sabri Ağa ve İhsan Dayı başları önünde utana sıklıkla ellerini ovuşturarak bakıyorlardı. Sabri Ağa sesi titreyerek söze girdi:

“Davut Efendi biz sana çok kötülük ettik lakin sen bize insanlığı öğrettin. Bundan sonra seni bırakmayız” Dedi. İhsan Dayı ise “

“Öyle ya. Biz doğru davranamadık. Doğrulukta şaşık. Bizi affet” dedi. Sonra hep birlikte içeride kurulmuş gönül sofrasına baktılar ve doğruluk kapısından girerek gönül sofrasına oturdular. Çünkü öğrenmişlerdi artık; gönül sofrasında her cana yetecek kadar yer vardı...